

РЕЦЕНЗИЈА ЗБОРНИКА САВРЕМЕНА ФИЛОЛОШКА ПРОУЧАВАЊА

МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА IV

(ур. Милица Ђорђевић и Христина Аксентијевић, Ниш: Филозофски факултет, 2026)

Зборник радова *Савремена филолошка проучавања младих истраживача IV* (2026) доноси нам значајан помак у домаћој филологији кроз методолошки разноврсне анализе језика и књижевности. Радови младих научника и истраживача из различитих академских центара у Србији и иностранству успешно спајају теоријске оквири са практичним истраживањима конкретних феномена. Високи научни стандарди и тематска шароликост овог четвртог по реду издања Центра за савремена филолошка проучавања Филозофског факултета у Нишу осветљавају и традиционалне и модерне лингвистичке, књижевне и културне проблеме. Као и претходна три броја, и ово издање снажно афирмише младе научнике и подстиче интердисциплинарни развој филолошких наука.

Од укупно 19 радова 9 се бави језичким феноменима, а преосталих 10 преиспитује књижевне и културолошке појаве у савременим књижевним токовима. Рад Марије Шуњеварић обрађује употребу и фреквентност придевских германизама у савременом српском језику сагледавајући њихову употребу у различитим контекстима. На ту лингвистичку нит природно се надовезује рад Татјане Лепојевић Грујић о слагању рода именица са осталим врстама речи у српском и немачком језику која у својој обради користи контрастивну анализу. Примењујући критичку анализу дискурса, пресупозицију и импликатуру, рад Јелене Батовац, Дуње Гајић и Уроша Јовановића разоткрива имплицитне поруке послате у говору председника Републике Србије о Резолицији о Сребреници одржаног 23. маја у Генералној скупштини УН. Рад Теодоре Вучковић о именицама изведеним суфиксом *-етина* у српском језику које означавају пејоративе и/или аугментативе враћа нас у поље граматичких и семантичких проблема на шта се надовезује истраживање Тамаре Арсић о фразеолошким изазовима у процесу превођења драме *Ујка Вања* А. П. Чехова са руског на српски језик чиме нас уједно уводи у проблематику књижевног стварања. Рад Маше Петровић преиспитује дидактичку и методичку потенцијалност Вуковог *Српског рјечника*, то јест покушава одговорити на питање на који начин је могуће организовати час проучавања одредница Вуковог *Српског рјечника* у светлу жанровских преплета предања, легенди и веровања у осмом разреду основне школе. Ослањајући се на перспективе из социолингвистике, психолингвистике и контактне лингвистике, студија Теодоре Радовић испитује како пребацивање језичког кода обликује продукцију говора, идентитет и лингвистичке структуре код двојезичних и вишејезичних говорника. Из области антропонимије посебну пажњу завређује рад Анђеле Митић који се бави пописом, класификацијом и језичком анализом мушких личних надимака забележених у селу Стајковцу код Васотинца. Најзад, рад Иванне Стевановић „Контрастивна анализа фразеолошких јединица из семантичког поља *агресија* у српском и руском језику“ бави се питањем начина вербализације агресије у фразеолошком систему српског и руског језика.

Баш као лингвистичко-методолошки „кружок“ који смо укратко описали, и књижевно-теоријски круг радова у овом зборнику је изузетно богат како на садржинском тако и на формалном плану. Семиотички осврт на симболику халата у роману *Обломов*

Ивана Александровича Гончарова даје нам Радмила Костић кроз минуциозну књижевну, то јест претпостављену семиотичку анализу. На линији интертекстуалних веза италијанске и бугарске књижевности, рад Георгија Димитрова разматра улогу предметне сликовитости у поезији Еуђенија Монталеа и Атанаса Далчева, са посебним фокусом на бугарски превод песме *Meriggiare pallido e assorto*, који је начинио Далчев. Компаративна студија Павла Зељића анализира поставангардне поеме *Човеков човек* Оскара Давича и *Howl* (Урлик) и *Kaddish* (Кадиш) Алена Гинзберга позиционирајући их између утопијског и елегичног. У контексту теорије постхуманизма рад Данице Николић обрађује збирку песама *Гвоздени сад* Васка Попе проблематизујући концепције идентитета присутне у ери хуманизма. Позивајући се на Кјеркегорову друштвену критику, рад Тамаре Стошић на енглеском језику анализира популарне албуме инди рок-групе *Arcade Fire* који преиспитују тематске оквири детињства, дома и митотворства. У контексту теорија смеха рад Симониде Лончар испитује могуће варијанте мотива смеха у мемоарским записима Александра Пишчевића. Помоћу традиционалне еротолошке литературе од Сигмунда Фројда до Мишела Фукоа, али и применом неких савременијих теорија, Миона Татаревић нам нуди једно еротолошко читање *Корена Добрице Ћосића*. Из традиционалне области француско-српских (и југословенских) књижевних и културних веза издваја се рад Теодоре Ристоски о рецепцији француске књижевности у часопису *Књижевне новине* у периоду од 1948. до 1962. године. Још један рад на енглеском језику, овога пута из области театра, ауторке Гордане Ивковић представља нам начин на који је игра речи у позоришним критикама у онлајн новинама усаглашена са Грајсовим принципом кооперативности и са његове четири категорије максима.

Из само летимичног прегледа научних радова приређених за овај зборник можемо закључити о значају, ширини и дубини како теоријско-методолошког тако и практичног захвата у домену језика, књижевности и културе. Помним читањем горенаведених студија и огледа можемо само да потврдимо и учврстимо став да су савремена филолошка проучавања на изузетно високом научном нивоу и да млади филолози из читаве Србије обезбеђују висок квалитет савременим филолошким истраживањима, а истовремено и солидну основу на којој ће се развијати будуће студије из области лингвистике, науке о књижевности, студија културе итд. Три су темеља те основе, три велика „И“: интердисциплинарност, интеркултуралност и иновативност. У ери „бродолома цивилизација“ такви радови, проистекли са научне конференције која негује критичко мишљење и размену мишљења, и пре свега такви прилежни истраживачи уливају наду не само у светлу будућност филологије него и у темељне вредности хуманистичких идеала који, видимо из Зборника, нису ишчезли.

У Нишу, 18. 5. 2026.

доц. др Владимир Ћурић